

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

VŨ VĂN PHÚ

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC
QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP XÃ TRÊN
ĐỊA BÀN HUYỆN ĐÀM HÀ, TỈNH QUẢNG NINH**

**Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế
Mã số: 60.34.01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Đình Hòa

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn của tôi là trung thực và chưa hề được dùng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, năm 2012

Tác giả luận văn

Vũ Văn Phú

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn:

Ban giám hiệu, Phòng QLĐT Sau đại học, Trường Đại học Kinh tế & QTKD Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn.

Huyện ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, các phòng ban của huyện Đầm Hà đã tạo điều kiện thuận lợi, cung cấp cho tôi những số liệu quý báu, những kiến thức, kinh nghiệm thực tế về công tác quản lý ngân sách nhà nước của huyện.

Đảng ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân các xã Quảng An, Đầm Hà, Quảng Tân, Thị trấn Đầm Hà - huyện Đầm Hà đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình điều tra, thu thập số liệu tại địa phương.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Thầy giáo *TS Bùi Đình Hòa* đã tận tình chỉ dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới các đồng chí, đồng nghiệp, bè bạn....và gia đình đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ, động viên khích lệ tôi, đồng thời có những ý kiến đóng góp quý báu trong quá trình tôi thực hiện và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, năm 2012

Tác giả luận văn

Vũ Văn Phú

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ	viii
DANH MỤC BẢNG	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài	2
3. Mục tiêu nghiên cứu	3
3.1. Mục tiêu chung	3
3.2. Mục tiêu cụ thể	3
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu trong luận văn	4
5. Đóng góp mới của luận văn	4
6. Kết cấu của luận văn	4
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Bản chất và vai trò của NSNN trong nền kinh tế thị trường	5
1.1.1.1. Khái niệm và bản chất của NSNN	5
1.1.1.2. Vai trò của NSNN trong nền kinh tế thị trường	5
1.1.2. Hệ thống, phân cấp, năm ngân sách và chu trình NSNN	7
1.1.2.1. Hệ thống ngân sách nhà nước	7
1.1.2.2. Phân cấp quản lý ngân sách nhà nước	9
1.1.2.3. Năm ngân sách và chu trình ngân sách	10
1.1.2.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý ngân sách	10
1.1.3. Quản lý ngân sách cấp xã	11
1.1.3.1. Chính quyền nhà nước cấp xã	11
1.1.3.2. Khái niệm, bản chất, đặc điểm ngân sách xã	12
1.1.3.3. Vai trò của ngân sách xã trong hệ thống NSNN và trong đời sống kinh tế xã hội ở địa phương	13

1.1.3.4. Chức năng quản lý ngân sách xã.....	14
1.1.3.5. Nội dung chính của công tác quản lý ngân sách xã.....	15
1.1.3.6. Những nguyên tắc cơ bản về quản lý ngân sách xã.....	17
1.1.3.7. Trình tự lập, chấp hành và quyết toán ngân sách xã.....	18
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	21
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý ngân sách nhà nước trên thế giới.....	21
1.2.1.1. Kinh nghiệm quản lý ngân sách nhà nước của tỉnh Quảng Đông - Trung Quốc	21
1.2.1.2. Phân cấp quản lý ngân sách tại Pháp.....	24
1.2.2. Kinh nghiệm quản lý ngân sách nhà nước của Việt Nam.....	25
1.2.2.1. Kinh nghiệm quản lý ngân sách nhà nước của tỉnh Thái Bình.....	25
1.2.2.2. Kinh nghiệm quản lý thu, chi ngân sách tại huyện Hoa Lư - tỉnh Ninh Bình	27
CHƯƠNG 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu.....	30
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.2.1. Phương pháp luận.....	30
2.2.2. Các phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	30
2.2.2.1. Vấn đề chọn địa bàn nghiên cứu.....	30
2.2.2.2. Phương pháp thu thập tài liệu.....	31
2.2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	32
2.2.2.4. Các phương pháp phân tích.....	32
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	34
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu đánh giá hiện trạng của địa phương.....	34
2.3.1.1. Về kinh tế.....	34
2.3.1.2. Về văn hoá - xã hội - giáo dục - y tế.....	34
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh hoạt động thu, chi ngân sách địa phương.....	34
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	35
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Đầm Hà.....	35
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	35
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	37
3.1.2.1. Dân số và lao động của huyện Đầm Hà Chỉ tiêu.....	37

3.1.2.2. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội huyện Đầm Hà	37
3.2. Thực trạng về công tác quản lý ngân sách huyện Đầm Hà.....	42
3.2.1. Công tác quản lý thu ngân sách	42
3.2.2. Quản lý công tác chi ngân sách.....	44
3.2.3. Công tác điều hành, quản lý cân đối ngân sách	46
3.2.4. Trình độ đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách	47
3.3. Thực trạng về công tác quản lý ngân sách xã huyện Đầm Hà	47
3.3.1. Cơ cấu hệ thống QLNS ở cấp xã trên địa bàn huyện Đầm Hà	47
3.3.2. Thực trạng nguồn thu và nhiệm vụ chi cho chính quyền cấp xã trên địa bàn huyện Đầm Hà.....	48
3.3.2.1. Nguồn thu.....	48
3.3.2.2. Quản lý nhiệm vụ chi	64
3.3.2.3. Hệ thống điều hòa ngân sách	72
3.3.2.4. Nhận xét chung về hạn chế và nguyên nhân của hạn chế trong quá trình quản lý NSX trên địa bàn huyện Đầm Hà.....	73
4.1. Cơ sở đề ra giải pháp.....	79
4.2. Định hướng, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội huyện Đầm Hà giai đoạn 2012 - 2016.....	79
4.2.1. Định hướng chung.....	79
4.2.2. Những mục tiêu chủ yếu	79
4.3. Định hướng, mục tiêu quản lý NSNN cho cấp xã trên địa bàn huyện Đầm Hà giai đoạn 2012 - 2016.....	80
4.3.1. Định hướng quản lý NSX.....	80
4.3.2. Mục tiêu quản lý NSX.....	81
4.3.3. Nguyên tắc quản lý NSX.....	82
4.4.1. Thực hiện các biện pháp tài chính để hỗ trợ phát triển sản xuất kinh doanh, dịch vụ thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển, tạo điều kiện cho mở rộng nguồn thu của ngân sách xã.....	83
4.4.2. Tăng cường củng cố đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách xã.....	85
4.4.3. Tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa trên địa bàn từng xã	85
4.4.4. Về công tác lập dự toán ngân sách xã	86

4.4.5. Về công tác chấp hành ngân sách xã.....	88
4.4.6. Về kế toán và quyết toán ngân sách xã.....	92
4.4.7. Về cơ chế chính sách quản lý ngân sách xã.....	93
4.4.8. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra.....	95
4.4.9. Tăng cường công khai minh bạch ngân sách xã.....	95
4.4.10. Tăng cường ứng dụng tin học trong quản lý ngân sách xã.....	96
4.4.11. Giải quyết tốt mối quan hệ giữa các cơ quan trong hệ thống tài chính.....	96
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	98
1. Kết luận.....	97
2. Khuyến nghị.....	99
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	101

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
CNH & HĐH	Công nghiệp hóa và hiện đại hóa
GPMB	Giải phóng mặt bằng
GTGT	Giá trị gia tăng
GTSX	Giá trị sản xuất
HĐND	Hội đồng nhân dân
KHCB	Khấu hao cơ bản
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách nhà nước
NSX	Ngân sách xã
NXB	Nhà xuất bản
PTNT	Phát triển nông thôn
QLNS	Quản lý ngân sách
SHNN	Sở hữu nhà nước
SXKD	Sản xuất kinh doanh
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản
XHCN	Xã hội chủ nghĩa
XNQD	Xí nghiệp quốc doanh

DANH MỤC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Sơ đồ 1.1. Hệ thống NSNN.....	8
Sơ đồ 3.1. Cơ cấu kinh tế huyện Đàm Hà.....	40
Sơ đồ 3.2. Hệ thống quản lý ngân sách các xã tại huyện Đàm Hà	48
Biểu đồ 3.3. Nguồn thu ngân sách cấp xã trên địa bàn huyện Đàm Hà.....	49
Biểu đồ 3.4. Biểu diễn các khoản thu ngân sách xã được hưởng 100%.....	56
Biểu đồ 3.5: Kết quả chi ngân sách trên địa bàn huyện Đàm Hà	66

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Tình hình đất đai của huyện Đầm Hà qua các năm.....	36
Bảng 3.2. Biến động dân số và lao động huyện Đầm Hà	37
Bảng 3.3. Một số chỉ tiêu tăng trưởng kinh tế huyện Đầm Hà	38
Bảng 3.4. Cơ cấu kinh tế huyện Đầm Hà.....	39
Bảng 3.5. Thu ngân sách của huyện Đầm Hà qua các năm.	44
Bảng 3.6. Chi ngân sách huyện Đầm Hà qua các năm	45
Bảng 3.7. Đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách huyện Đầm Hà.....	47
Bảng 3.8. Nguồn thu ngân sách cấp xã trên địa bàn huyện Đầm Hà.....	49
Bảng 3.9. Tổng hợp thu ngân sách cấp xã trên địa bàn huyện Đầm Hà	50
Bảng 3.10. Tổng hợp thu ngân sách xã Quảng An	51
Bảng 3.11 Tổng hợp thu ngân sách xã Đầm Hà	52
Bảng 3.12. Tổng hợp thu ngân sách xã Quảng Tân	52
Bảng 3.13. Tổng hợp thu ngân sách thị trấn Đầm Hà.....	53
Bảng 3.14. Các khoản thu ngân sách xã được hưởng 100%	55
Bảng 3.15. Các khoản thu ngân sách xã Quảng An được hưởng 100%	57
Bảng 3.16. Các khoản thu ngân sách xã Đầm Hà được hưởng 100%	58
Bảng 3.17. Các khoản thu ngân sách xã Quảng Tân được hưởng 100%.....	59
Bảng 3.18. Các khoản thu ngân sách thị trấn Đầm Hà được hưởng 100%	60
Bảng 3.19. Những xã thực hiện tốt công tác thu phí và lệ phí.....	63
Bảng 3.20. Kết quả chi ngân sách xã trên địa bàn huyện Đầm Hà	65
Bảng 3.21. Kết quả chi ngân sách trên địa bàn xã Quảng An.....	66
Bảng 3.22. Kết quả chi ngân sách trên địa bàn xã Đầm Hà.....	67
Bảng 3.23. Kết quả chi ngân sách trên địa bàn xã Quảng Tân	68
Bảng 3.24. Kết quả chi ngân sách trên địa bàn thị trấn Đầm Hà	69
Bảng 3.25. Cơ cấu chi cho giáo dục phân theo cấp ngân sách	70
Bảng 3.26. Tỷ trọng chi thường xuyên và chi đầu tư phát triển trong tổng chi ngân sách hàng năm của Xã Quảng An huyện Đầm Hà	71